

§ 14. 1. Wnioski mogą dotyczyć przedmiotu obrad (wnioski merytoryczne) i formalnego toku obrad (wnioski formalne).

2. Wnioski mogą być zgłaszane ustnie lub na piśmie jedynie przez członków rady lub członków prezydium rady.

3. Zgłoszony wniosek winien w zasadzie zawierać projekt uchwały oraz jej uzasadnienie.

4. Projekty ważniejszych uchwał przygotowują komisje.

§ 15. 1. Wnioski w sprawach formalnych oraz wnioski nagłe wolno zgłaszać w każdym czasie obrad.

2. Wnioskiem nagłym jest wniosek uznany za nagły przez radę.

3. Po uznaniu wniosku za nagły, przewodniczący obrad poddaje go bezzwłocznie pod dyskusję i głosowanie.

§ 16. 1. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym przez podniesienie rąk. Głosowanie tajne kartkami stosuje się jedynie przy wyborze członków prezydium rady.

2. Wyniki głosowania ogłasza przewodniczący obrad bezzwłocznie.

IV. Protokoły.

§ 17. 1. Z każdego posiedzenia winien być spisany protokół, który powinien zawierać:

- a) numer, datę i miejsce posiedzenia oraz numery uchwał,
- b) stwierdzenie prawomocności posiedzenia (quorum), wybór przewodniczącego i sekretarza obrad,
- c) nazwiska nieobecnych członków rady i prezydium (usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych), oraz nazwiska osób delegowanych na posiedzenie z urzędu,
- d) stwierdzenie przyjęcia protokołu z poprzedniego posiedzenia,
- e) zatwierdzony porządek obrad,
- f) przebieg obrad, streszczenie przemówień i dyskusji oraz tekst zgłoszonych i uchwalonych wniosków,
- g) czas trwania posiedzenia,
- h) podpis przewodniczącego obrad i sekretarza obrad.

2. Protokoły są numerowane cyframi rzymskimi, a poszczególne uchwały — arabskimi.

3. Nowa numeracja zaczyna się z początkiem każdego roku kalendarzowego.

§ 18. Odpis protokołu winien być nie później niż 7-go dnia po odbyciu posiedzenia przesyłany do prezydium właściwej rady narodowej wyższego stopnia, a z posiedzeń wojewódzkich rad narodowych oraz rad narodowych w Warszawie i Łodzi — do Kancelarii Rady Państwa i Prezydium Rady Ministrów.

V. Przepisy końcowe.

§ 19. Ważniejsze uchwały rady winny być podane do publicznej wiadomości. O tym, które uchwały są ważniejsze, decyduje prezydium rady, o ile rada sama nie postanowi podania uchwały do publicznej wiadomości.

§ 20. Dotychczasowe przepisy o dietach za udział w posiedzeniach pozostają bez zmiany.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA
Bolesław Bierut

652.

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 12 maja 1950 r.

w sprawie tymczasowych wytycznych dla powoływania i działalności komisji rad narodowych.

Na podstawie art. 11 p. 5 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130) Rada Państwa ustala następujące tymczasowe wytyczne dla powoływania i działalności komisji rad narodowych:

§ 1. Rady narodowe powołują komisje stałe — dla poszczególnych dziedzin swojej działalności oraz w miarę potrzeby komisje niestałe — dla ściśle określonych doraźnych zadań.

§ 2. Do zakresu działania stałych komisji rady narodowej należy:

1. wykonywanie nadzoru nad organami wykonawczymi rad narodowych w zakresie spraw, dla których komisja została powołana,
2. czuwanie nad prawidłowym wykonywaniem uchwał i wytycznych rady narodowej oraz władz zwierzchnich,
3. rozpatrywanie spraw przekazanych komisji przez radę narodową lub prezydium rady narodowej oraz spraw przedkładanych przez członków komisji,
4. sprawowanie kontroli społecznej nad wszystkimi organami wykonawczymi, przedsiębiorstwami, zakładami i innymi instytucjami bez względu na to, czy są podporząd-

kowane radzie narodowej, jeżeli ich działalność wchodzi w zakres spraw, dla których została powołana komisja,

5. inicjowanie oraz przygotowywanie projektów ważniejszych uchwał i przedstawianie ich na plenarnych posiedzeniach rady narodowej,

6. występowanie z inicjatywą i projektami w stosunku do prezydium rady narodowej,

7. utrzymywanie stałej łączności z masami pracującymi i ich organizacjami, przyciąganie ich do współpracy z władzą państwową i jej organami, pobudzanie i wykorzystywanie ich inicjatywy, przyjmowanie, rozpatrywanie i nadawanie dalszego biegu projektom, pochodzącym od organizacji społecznych lub poszczególnych obywateli,

8. przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i zażaleń odnoszących się do działalności rady narodowej i jej organów oraz urzędów, przedsiębiorstw, zakładów, instytucji, podlegających kontroli rad narodowych.

§ 3. Zakres działania komisji rady narodowej rozciąga się na obszar właściwości terytorialnej rady, która je powołała.

§ 4. Zakres działania komisji niestałych określa uchwała rady narodowej o ich powołaniu.

§ 5. Komisje są pomocniczymi organami rady narodowej i nie mogą bezpośrednio wydawać zarządzeń organom wykonawczym rady ani innym urzędom i instytucjom. W razie potrzeby komisje winny się zwracać do rady narodowej lub do jej prezydium z wnioskami o wydanie odpowiednich zarządzeń.

§ 6. Rada narodowa nie może przekazywać komisjom prawa decydowania w imieniu rady.

§ 7. Komisje działają na posiedzeniach i przez badanie poszczególnych spraw na miejscu przez swych delegatów.

Prezidia rad narodowych i ich członkowie tudzież wszystkie wydziały (oddziały, referaty, urzędy) oraz przedsiębiorstwa, zakłady i inne instytucje, których działalność podlega kompetencji komisji, są obowiązane dostarczać komisjom i ich delegatom wszelkich wiadomości lub materiałów, potrzebnych do wykonywania zadań komisji. Jeżeli wiadomości lub materiały stanowią tajemnicę państwową, należy ją udostępnić komisji w trybie przepisanych dla traktowania spraw tajnych, przy czym do członków komisji stosują się rygory, ustalone we właściwych przepisach.

§ 8. Komisje mogą wyłaniać podkomisje, zasięgać opinii innych komisji, odbywać wspólne posiedzenia połączonych komisji i powoływać rzeczoznawców do wypowiedzenia się w sprawach będących przedmiotem ich prac.

§ 9. Rada narodowa określa liczbowy skład poszczególnych komisji w zależności od miejscowych potrzeb; poszczególne komisje wojewódzkich rad narodowych mogą liczyć najwyżej 15 członków, powiatowych rad narodowych najwyżej 12 członków, gminnych rad narodowych najwyżej 9 członków.

§ 10. Komisje stałe i niestałe są wybierane przez rady narodowe. W skład komisji mogą wchodzić zarówno członkowie rady jak i osoby spoza rady, tak, aby przez udział w pracach komisji rozszerzać krąg osób biorących bezpośredni udział w zawiadywaniu sprawami państwowymi.

§ 11. Przewodniczącemu komisji wybiera rada narodowa spośród członków rady. Zastępcę przewodniczącego komisji oraz sekretarza wybiera komisja ze swego grona.

§ 12. Posiedzenia komisji zwołuje i ustala porządek dzienny przewodniczący komisji lub jego zastępca. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, jak raz na miesiąc. Do obrad komisji stosuje się odpowiednio regulamin obrad rady narodowej.

§ 13. Przewodniczący komisji lub jego zastępca przewodniczy na posiedzeniach komisji, kieruje jej pracami i odpowiada za wykonanie przez komisję jej zadań. Z przewodniczącym współdziała zastępca przewodniczącego oraz sekretarz komisji, który poza tym czuwa nad należyтым prowadzeniem protokołów oraz utrzymywaniem akt i materiałów komisji.

§ 14. Obsługę biurową dla wszystkich komisji zapewnia prezydium rady narodowej.

§ 15. Za faktyczny udział w posiedzeniach komisji lub delegacjach — członkowie komisji mają prawo do pobierania diet wg dotychczasowych zasad.

§ 16. Komisje działają na podstawie ustalanych przez siebie planów rocznych i kwartalnych, zatwierdzanych przez radę narodową.

§ 17. Komisje obowiązane są do składania radzie narodowej periodycznych sprawozdań ze swych prac w terminach ustalonych przez radę. Na posiedzeniach rady sprawozdania komisji i inne sprawy, wynikające z jej działalności, referuje przewodniczący albo też wyznaczony przez komisję osobny sprawozdawca.

§ 18. Wojewódzkie i powiatowe rady narodowe oraz rady narodowe miast, stanowiących osobne powiaty, obowiązane są powołać następujące komisje stałe:

- a) finansów, budżetu i planu,
- b) oświaty i kultury,
- c) rolnictwa i leśnictwa,
- d) budownictwa,
- e) komunikacyjną,
- f) zdrowia,
- g) pracy i pomocy społecznej,
- h) gospodarki komunalnej i mieszkaniowej,
- i) handlu.

Poza tym wskazane jest, ażeby wojewódzkie i powiatowe rady narodowe w miarę miejscowych stosunków powołały komisje porządku publicznego do spraw, które się koncentrują w wydziale (referacie) społeczno-administracyjnym prezydium rady oraz komisje do spraw drobnej wytwórczości i przemysłu miejscowego.

W miastach: Warszawie i Łodzi oraz w miastach ponad 100 tys. mieszkańców powołuje się obowiązkowo poza wyżej wymienionymi komisje mieszkaniowe.

Powoływanie komisji rolnictwa i leśnictwa w miastach nie jest obowiązkowe.

§ 19. W miastach, nie stanowiących powiatów miejskich oraz w gminach wiejskich powołują rady narodowe obowiązkowo następujące stałe komisje:

- a) zdrowia, pracy i pomocy społecznej,
- b) gospodarki drogowej,
- c) finansowo-budżetową,
- d) oświaty i kultury,
- e) urzędzenia osiedli.

Poza tym w gminach wiejskich powołuje się obowiązkowo komisje rolne, do których zakresu poza sprawami rolnictwa należą sprawy leśnictwa, budownictwa wiejskiego i spółdzielczości rolniczej. W miastach nie stanowiących powiatów miejskich, wskazane jest powołanie stałych komisji mieszkaniowych.

§ 20. Do przeprowadzenia kontroli społecznej w dziedzinach, nie objętych zakresem działania komisji wymienionych w §§ 18 i 19 rada narodowa może powołać osobną komisję kontroli społecznej.

§ 21. Inne komisje stałe mogą rady narodowe powoływać w miarę potrzeby zależnie od miejscowych stosunków, za zgodą rady narodowej wyższego stopnia.

§ 22. Dotychczasowe komisje pełnią swoje funkcje nadal zgodnie z niniejszymi wytycznymi do czasu powołania przez rady nowych komisji. Ich zakres i tryb działania winien być dostosowany do niniejszych wytycznych.

§ 23. Dotychczasowe przepisy o współpracy kontroli państwowej z kontrolą społeczną mają moc obowiązującą.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA
Bolesław Bierut

653.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 17 kwietnia 1950 r.

INSTRUKCJA Nr 1

w sprawie pierwszej sesji rad narodowych.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130) Rada Ministrów za zgodą Rady Państwa uchwala:

§ 1. Do czasu przeprowadzenia wyborów, przewidzianych w art. 2 ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, działają nadal rady narodowe istniejące w gminach, miastach, dzielnicach m. st. Warszawy i m. Łodzi, powiatach i województwach, stosując w swej działalności przepisy ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej.

§ 2. Dotychczasowy przewodniczący każdej z rad narodowych zwoła pierwszą sesję według terminarza, który ustali Prezydium Rządu za zgodą Prezydenta Rzeczypospolitej jako Przewodniczącego Rady Państwa.

§ 3. Zwołujący sesję zawiadamia niezwłocznie o zwołaniu:

1) Rady Narodowej w m. st. Warszawie i w m. Łodzi oraz wojewódzkich rad narodowych — Kancelarię Rady Państwa i Prezydium Rady Ministrów;

2) powiatowych rad narodowych oraz miast stanowiących powiaty miejskie — prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej;

3) innych miejskich rad narodowych oraz gminnych rad narodowych — prezydium właściwej powiatowej rady narodowej;

4) dzielnicowych rad narodowych w m. st. Warszawie i w m. Łodzi — Prezydium Rady Narodowej w Warszawie i w Łodzi.

§ 4. Pierwszej sesji należy nadać charakter, odpowiadający przełomowemu znaczeniu doniosłej reformy ustrojowej. Termin i miejsce otwarcia sesji należy podać do

publicznej wiadomości, — udostępniając masom pracującym obecność na sesji.

§ 5. Pierwszą sesję rady narodowej otwiera dotychczasowy jej przewodniczący, który zarządza wybór przewodniczącego i sekretarza obrad rady narodowej.

§ 6. Przewodniczący obrad przedkłada radzie narodowej do uchwalenia projekt porządku obrad. Projekt ten powinien obejmować:

- 1) referat o zadaniach i funkcjonowaniu terenowych organów jednolitej władzy państwowej,
- 2) uchwalenie tymczasowego regulaminu obrad rady narodowej,
- 3) wybór prezydium rady narodowej.

§ 7. Referat o zadaniach i funkcjonowaniu terenowych organów jednolitej władzy państwowej wygłoszą na posiedzeniu rady narodowej przedstawiciele tych władz, które według § 3 należy zawiadomić o zwołaniu sesji.

§ 8. Rada Narodowa uchwała na pierwszej sesji tymczasowy regulamin obrad na podstawie ramowego regulaminu, ustalonego przez Radę Państwa.

§ 9. Przy wyborze prezydium rady narodowej stosuje się przepis art. 13 ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej. Liczbowy skład prezydium, które ma być wybrane i sposób dokonania wyboru określa Instrukcja Nr 2.

§ 10. Z przebiegu pierwszej sesji rady narodowej należy sporządzić protokół, który podpisują przewodniczący i sekretarz obrad rady narodowej. Odpis protokołu przesyła przewodniczący prezydium rady narodowej — do prezydium rady narodowej wyższego stopnia, a przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej oraz rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi — do Kancelarii Rady Państwa i do Prezydium Rady Ministrów.

§ 11. Wybrane przez radę narodową prezydium powinno niezwłocznie po zakończeniu pierwszej sesji rady narodowej rozpocząć swoją ustawowo określoną działalność i przystąpić do zorganizowania wydziałów (oddziałów, urzędów, referatów) na zasadach, określonych Instrukcją Nr 3.

W szczególności prezydium rad narodowych niezwłocznie po wybraniu powołują kierowników wydziałów, zgodnie z przepisami Instrukcji Nr 2, a gdyby nie było możliwe powołanie kierownika wydziału — powierzają pełnienie obowiązków kierownikowi członkowi Prezydium albo jednemu z pracowników.

§ 12. Wykonanie niniejszej uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

654.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

— z dnia 17 kwietnia 1950 r.

INSTRUKCJA Nr 2

w sprawie składu, podziału pracy i trybu działania prezydium rad narodowych.

Na podstawie art. 13 ust. 3, art. 14 ust. 2, art. 24 ust. 2 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130) Rada Ministrów za zgodą Rady Państwa uchwala:

§ 1. Rada narodowa dokonuje wyboru prezydium rady na pierwszej sesji po wejściu w życie ustawy (Instrukcja Nr 1).

§ 2. 1. Prezydium rady narodowej stanowią:

a) w wojewódzkich radach narodowych oraz radach narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi — przewodniczący, 2 do 3 zastępców, sekretarz i 2 do 5 członków prezydium;

b) w radach narodowych miast liczących ponad 100 000 mieszkańców — przewodniczący, 2 zastępców, sekretarz i 2 do 4 członków prezydium;

c) w powiatowych radach narodowych i radach narodowych miast stanowiących powiaty miejskie, a liczących do 100 tys. mieszkańców — przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz i 2 do 3 członków prezydium;

d) w radach narodowych gmin i miast liczących ponad 5 tys. mieszkańców, a nie stanowiących osobnych powiatów — przewodniczący, jeden zastępca przewodniczącego, sekretarz i 2 członków;

e) w radach narodowych gmin i miast do 5 tys. mieszkańców — przewodniczący, zastępca przewodniczącego i sekretarz;

f) w dzielnicowych radach narodowych w m. st. Warszawie i w Łodzi — przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz i 1—2 członków prezydium.

2. O ilości członków prezydium poszczególnych rad decydują w ramach postanowień ust. 1:

Prezydium Rządu — w przypadku lit. a);

Prezydium wojewódzkiej rady narodowej — w przypadkach lit. b) i c);